

Kupujte VOJNE BONDE!

Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio

Oglašite v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY
NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!

The Oldest Slovene Daily in Ohio

Best Advertising Medium

VOLUME XXV. — LETO XXV.

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY (CETRTEK), DECEMBER 3, 1942.

STEVILKA (NUMBER) 283

Mussolini je rekel, da če se sleče Angležu frak, se pokaže v goloti barbar

Mussolini sam je priznal, da je bilo v Genovi porušeni in poškodovanih 11,883 poslopij. — O predsedniku Rooseveltu je rekel, da je namenoma hotel vojno.

2. decembra. — Mussolini je povedal danes fašističnim govornikom v korporaciji, da je bilo samo v Genovi po bombardiranih angleških letalcev porušeno ali poškodovanih 11,883 poslopij. (Nemški radio poroča, da od Genove dnevno 16 vlačbegunce in da se ljudje v masah izseljujejo tudi iz družin bombardiranih italijanskih mest).

Trpko priznanje
Glede vojnih izgub je Mussolini rekel, da znašajo 392,878; teh je 40,219 ubitih, 86,238 ranjenih, 332,708 ujetih in 37,113 pogrešanih. Razpravljajoč o letalskih napadih na italijanska mesta in o Churchillovem svarilu, ki ga je rekel v nedeljo v svojem govoru po radiu, je Mussolini dejal, da je Nemčija obljubila Italiji letalske topove.

Cezarji in Angleži
O Churchillu je Mussolini dejal, da "Če odvzamete Angležu njegov večerni frak, najdete nekaj primitivnega barbara, ki ga je tako strah pretepeti zmagovalni Cezarji, da je Mussolini dejal, da je v njegovih 21 angleških generalov, 2412 nižjih častnikov in 10,000 mož.

Tudi Roosevelta ne more
O predsedniku Rooseveltu pa nekdani govornik rekel: "Kdo, ki je svečan obljubil ameriškim materam, da njihovi sinovi ne bodo poslani umirati na tuja bojišča, je namenoma prevaral." "Japonska naravno ni mogla biti, da bi bila Amerika pripravljena za prvi strel."

ROMANJE DELAVCEV
AKRON, 2. decembra. — Harry C. Markle, direktor Federal Manpower komisije v Akronu, je izjavil, da so v Washingtonu mnenja, da bo vojna leta še nadaljnja štiri leta. "To pomeni, da bo moralo prebivalcev Summita 1000 tekom prihodnjih osmih let "prešifati" k vojno produkciskemu delu. Lokalne stroje bodo potrebovale še 1. julijem prihodnjega leta 24,000 delavcev.

Na dopustu
Včeraj je prišel na dopust za štiri dni William Frank Demojz, sin družine Joseph in Victoria Demojz, 1222 E. 170 St. Demojz je prišel na dopust njegov brat Victor. Oba sta tu ostala do ponedeljka. Demojz je prišel iz Ft. George, Md., Victor pa iz Ft. Belvoir, Wash. — Želimo ijma obojima zabave!

Darovi za Ruski relief
Včeraj sta oddala v našem uradu za Ruski vojni relief vsak \$10. Anton Goršek, Green Road, North Randall in Mike Kopy, lastnik Sylvia Cafe, 152 St.

Delegatje iščejo znance

Med delegati, ki pridejo izven mesta na Slovenski narodni kongres dne 5. in 6. decembra v Slovenski narodni dom na St. Clair Ave., je tudi John Zalar, iz North Chicago, ki je naprosil lokalni stanovanski odbor, da poišče, kje se nahaja eden ali drugi sledečih rojakov: Joseph Zalar, John Zalar ali Joseph Dolea.

Ravno tako je prosil John Leskovšek, ki prihaja iz Owen, Pa. za naslove sledečih: Frank Susteršič, ki je nekoč bival v Johnstownu, Pa., Jos. Stimec, Fr. Pleskij in Jos. Zaboček.

Ako eden ali drugi omenjenih rojakov čita to, je prošnja, da se javi pri Joseph F. Durnu, 15603 Waterloo Rd., ali pa naj pokliče KENmore 5800. Obenem obvešča stanovanski odbor vse zunanje delegate, ki so se prijavili z željo, da se nastanijo v hotelu za časa kongresa, da je odbor aranžiral za vse Hotel Auditorium, ki se nahaja na naslovu 1315 E. 6th St. in St. Clair Ave. Ako pridete ponoči z vlakom ali busom v mesto, se kar tam nastanite, ako tako želite, če pa ne, se lahko zgledate pri stanovanskem odboru, ki se bo nahajal v uradu Slovenske dobrodelne zveze, 6403 St. Clair Ave., to je v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. — J. F. Durn.

DELAVCA UBITA NA KRIŽIŠČU

Včeraj zjutraj sta bila na poti na delo v West Steel Casting Co. ubita na N. Y. C. železniškem križišču na E. 70 St. dva delavca, 39 let stari Joseph Provanzano in Joseph Tuter, star 35 let, oba stanujoča na 8105 Melrose Ave.

Očividci so izjavili, da je bil njihov avto zadet od vlaka čim je prekoračil tračnice ter ga je vlak vlekel nad 500 čevljev predno se je ustavil.

Na dotičnem križišču se nahaja čuvaj, toda varnostna vrata so bila spuščena že potem, ko je šel avto na tračnice.

William Knack, načelnik police, ki je izjavil, da je tovarena železnica preiskavo v zvezi z varnostnim sistemom na dotičnem križišču, kjer sta že dvakrat prej komaj ušla enaki usodi dva druga delavca.

RESTAVRACIJE PREGLEDANE

AKRON. — Tukajšnji župan je odredil preiskavo vseh restavracij potem ko je zadnji teden nad 18 oseb zbolelo vsled zastrupljene hrane, ki so jo v neki restavraciji zaužili.

Dotična restavracija je bila zaprta po oblasteh v nedeljo večer in delavci so bili pridržani, da se dožene zakaj se je v hrani nahajala gotove vrste pokvarjena tvarina, ki je povzročila zastrupljenje. Lastnik neke druge restavracije je bil obsojen na \$40 globe, ker se je v njegovih prostorih servirala hrana, ki ni odgovarjala zahtevam zdravstvenih oblasteh.

Zaroka

Pred par dnevi sta se zaročila Mathew L. Molk, sin poznane Mrs. Tich, iz Madison, Ohio, in Miss Ethel Klopchar, iz Latrobe, Pa. Poroka se bo vršila dne 19. januarja. — Bilo srečno!

Zadeva Darlana in Petaina še vedno nejasna

Ameriški časnikar pravi, da je admiral Darlan v tajnih komunikacijah z maršalom Petainom.

LONDON, 2. decembra. — John A. Parris, poročevalec United Pressa, poroča, da so ga ameriške avtoritete v Severni Afriki obvestile, da je maršal Petain v tajnih komunikacijah z admiralom Darlanom že vse izza okupacije vsega francoskega ozemlja po Nemcih, ter da se Petain na celi črti strinja z Darlanovim delovanjem na zavezniški strani za bodočnost Francije.

Parris nadaljuje: Ameriške avtoritete v Severni Afriki, odkoder sem pravkar prispel, so uverjene, da smatra Francija Darlana kot edino upanje dežele. Dalje so mu povedali, da je Petain zdaj ujetnik in da se nahaja Laval na kmrilu, toda da je Petain vse izza okupacije v tajnih komunikacijah zvezah z Darlanom.

Petain je še vedno simbol Francozov, ki vidijo v Darlanu moža, ki je odšel v Afriko po Petainovem naročilu, pravijo Amerikanci.

Darlan namerava ustaliti in obdržati svoje vodstvo. Amerikanci smatrajo, da jim je naredil Darlan ogromno uslugo, ko je spravil Francose Afriko ob stran zaveznikov.

Darlan še vedno mrzi Angleže zaradi njihovega svoječasnega napada na Dakar. V svojih govorih in razgovorih se poslužuje Darlan vedno besed: Amerikanci in njihovi zavezniki, ter nikoli ne izpregovori besede — Angleži.

Nov grob

Po dva tedna trajajoči boleznijo je včeraj opoldne preminila na svojem domu dobro poznana Frances Barle, rojena Skebe, v starosti 64 let. Pokojnica je bila doma iz fare Dobernic, Dolnaka vas na Dolenjskem, odkoder je prišla sem pred 40. leti. Bila je članica društva sv. Ane št. 150 KSKJ in Oltarnega društva sv. Rešnjega telesa. Tukaj zapušča žalujočega soproga Louisa, dva sinova Josepha in Louisa, hčere Mary Grden, Frances Adler, Rose Prosen in Sophie. Bila je stara mati 16 otrokom.

Pogreb blage pokojnice se bo vršil v soboto zjutraj ob 9:30 uri iz hiše žalosti, 3583 East 82 St., pod vodstvom pogrebnega zavoda Louis L. Ferfolia. Bodi ji lahka ameriška zemlja, preostali pa naše sožalje!

Kultura

DRAMSKI ZBOR "ANTON VEROVŠEK"

Nocoj ob osmi uri se vrši v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. redna seja dramskega zbora Anton Verovšek. Članstvo je vabljeno, da se je polnoštevilno udeleži.

Vabilo

jugoslovanskim državljanom-obveznikom za priglasitev v jugoslovansko vojsko.

V Windsoru (Kanada) je jugoslovansko taborišče, kjer se zbirajo dobrovoljci in vojni obvezniki. Tu se bodo sestavile čiste jugoslovanske enote, ki se bodo pridružile borbi združenih narodov za uničenje nacizma in fašizma in sodelovale pri osvoboditvi Jugoslavije. Tako se bodo pridružile borbi našega naroda v domovini in izpolnile najvišjo dolžnost državljanov do domovine.

Vladi Združenih ameriških držav in kraljevine Jugoslavije sta se sporazumeli, da bodo ameriške naborne oblasti (Local Selective Service Boards) poklicale vse jugoslovanske državljane v Zedinjenih državah, ki ne morejo dobiti ameriškega državljanstva ali ki niso zaprosili zanj in prejeli prve papirje, k zdravniškemu pregledu in ugotovitvi njihove sposobnosti za vojaško službo. Pri tem se bodo morali odločiti, da-li žele služiti v ameriški ali v jugoslovanski vojski. Če se bodo odločili za jugoslovansko vojsko, bodo poslani v naše taborišče v Windsoru, če za ameriško, bodo takoj poslani v neko ameriško vojaško enoto, za službo v ameriški vojski.

Jugoslovanske državljane v starosti od 20 do vključno 40 let vabimo, da takoj pošljejo svoj naslov našemu najbližjemu konzulu ali naši ambasadi na naslov: Yugoslav Embassy, 1520 16th Street, N. W. Washington, D. C.

Vojni odposlanik kraljevine Jugoslavije

75 LET STAREMU RASTEJO ZOBJE

BENTLEY, Angleško. — 75 let stari Thomas Morris je spravil svoje umetne zobe, rekoč, da jih ne bo več potreboval, ker so mu pričeli njegovi tretji zobje naravno rasti.

Smrtna kosa

Po dolgi in mučni bolezni je preminila v Glenville bolnišnici Pauline Susa, rojena Lovrenčič, stara 53 let. Stanovalec je na 865 E. 141 St. Tukaj zapušča žalujočega soproga Charlesa in štiri otroke: Charlesa, ml., Josepha, Franka in Thereso, omoženo Popocy ter dve sestri, Mary omoženo Pakiš v Minnesoti in Thereso, omoženo Kerže, ki je soproga Franka Keržeta, ki izdeluje regalije in zastave v New Yorku ter mnogo drugih sorodnikov.

Pokojnica je bila doma iz Sodražice na Dolenjskem, kjer zapušča dva brata Antona in Ivana, ki je zdravnik, sestro Frances in veliko sorodnikov.

Tukaj je bivala 29 let in je bila članica podružnice št. 10 S. Z. Z. Pogreb se bo vršil v soboto zjutraj ob 9. uri iz pogrebnega zavoda Jos. Zele in sinovi, 458 E. 152 St. v cerkev Marije Vnebovzete in nato na pokopališče Calvary.

Bodi pokojnici ohranjen blag spomin, preostali družini in sorodnikom pa izrekamo naše globoko sožalje!

K vojakom

Včeraj je odšel k vojakom William Zupančič, sin Mr. in Mrs. Louis Zupančič, 14510 Thames Ave. Fantu, ki je bil pred leti eden najboljših raznaševalcev Enakopravnosti, želimo srečen povratek!

RUSKE ČETE SO ZAVZELE STRATEŠKI HRIB PRI STALINGRADU

Sovjetske armade so zasekale nove vrzeli na bojišču pri Velikih lukah in pri Rževu.

PRI VORONEŽU SNUJEJO RUSI NOVO OFENZIVO

MOSKVA, 2. decembra. — Ruske udarne čete so v naskoku zavzele v stalingrajskem odseku neki utrjen hrib, vsled česar je dana zdaj možnost napada Nemcev v Stalingradu iz ozadja. Zavzetje tega hriba pomeni veliko rusko zmago dneva.

Kako velikega pomena je ta hrib, je razvidno iz dejstva, da so podvzeli Nemci v prizadevanju, da se zopet polaste hriba, protinapade s 75 tanki in eno divizijo pehote, toda so morali po sedmih brezuspešnih protinapadih odnehati, pustec na pobočjih stotine mrtvecev.

MOSKVA, 3. decembra. — Ruske armade so zasekale nadaljne vrzeli v nemške obrambne črte pri Veliki Luki in Rževu. Rusi so zasedli več novih krajev, katerih imen poročila ne omenjajo.

Berlinski radio poroča, da je v snovanju nova ruska ofenziva južnovzhodno od Voroneža.

Južnovzhodno od Stalingrada je padlo nadaljnih 500 Nemcev in ruska armada je tukaj uničila osem nemških tankov, 31 topov, 18 trukov in 16 vozov, napolnjenih z municijo.

Za mir med delavskima organizacijama

WASHINGTON, 2. decembra. — Odbora Ameriške delavske federacije in CIO organizacije sta dosegla danes sporazum, čigar prizadevanje je, spojitev obeh delavskih organizacij. Sporazum mora biti odobren od obeh eksekutivnih odborov. Prihodnja seja se bo vršila pozneje v tem mesecu.

Obe stranki sta izjavili, da je ta sporazum velik korak proti splošnemu miru med obojema organizacijama, tako da se bo lahko podvzelo vojno produkcijo, kar je želja obeh delavskih organizacij, ki sta prišla do spoznanja, da delavski spori ne škodujejo nikomur bolj kakor delavstvu samemu.

ZENSKA DOBILA DOSMRTNO JEČO

ELYRIA. — Mrs. Minnie Mae Glass, stara 42 let, je bila obsojena na dosmrtno ječo v Marysville poboljševalnici, potem ko so jo trije sodniki spoznali krivo umora drugega reda. Zenska je priznala, da je ustrelila svojega moža, Charlesa, starega 41 let, ko je spal, ker ji je grozil s puško. Poročena sta bila komaj šest mesecev.

Božična darila za moške

V trgovini moške oprave, ki jo vodi John Močnik, 772 E. 185 St., si bodo ženske izbrale vsakovrstna darila za njih moške in fante ali sinove. Izbira je velika in cene so primeroma nizke.

Ženske v industrijah

LONDON. — Poroča se, da je na Angleškem nad 2,500,000 poročenih žena zaposlenih v vojnih industrijah.

Iz življenja naših ljudi po Ameriki

Chicago. — Glavni odbor S. N. P. J. je pismo z večino odglasoval, da se lahko vsi člani glavnega odbora udeležijo Slovenskega narodnega kongresa v Clevelandu kot delegatje naše jednote, kdor hoče iti. Vse kaže, da večina odbornikov pojde na kongres. Poleg jednote kot celote bo zastopanih na kongresu tudi večina naših federacij in veliko število posameznih društev. Pričakuje se, da bo na kongresu čez 500 delegatov.

Chicago. — Dne 29. novembra je v ukrajini bolnišnici za jetične umrl John Andlovic, bivši tajnik društva Slavije št. 1, SNPJ in ustanovitelj društva št. 115 SNPJ v Jolietu, star 61 let in rojen v Lozicah pri St. Vidu v Vipavski dolini na Primorskem. Pred leti je bil zelo aktiven v naših društvih, toda vsled revščine in bolezni, ki ga je trla dolga leta, je že davno pustil jednoto. Zapušča tri hčere in sina, ki je pri vojakih in kateri si je v zadnjem oktobru rešil življenje na morju, ko se je potopil parnik. Njegov pogreb ima v oskrbi žefranov zavod.

Chisholm, Minn. — Na zahvalni praznik so našli rojaka Fr. Kočevarja v njegovem samskem stanovanju mrtvega. Star je bil 56 let in doma iz Zamoštea pri Sodražici na Dolenjskem. Tukaj je živel 41 let, vedno je bil samski in v Duluthu zapušča sestro. — Dalje je po kratki bolezni umrl Jos. Lavšin, star 72 let in doma iz Sušja pri Ribnici. V Ameriki je bil čez 50 let in zapušča več odraslih sinov in hčera.

Sygan, Pa. — Pred kratkim je tukaj umrla Jospina Turk, roj. Dernovšek in stara komaj 27 let. Rojena je bila tukaj in članica društva št. 6 SNPJ. V tem letu je smrt pobrala že tri člane tega društva. — V bolnišnici se nahaja član Lovrene Kavčič, ki se bo moral podvreči operaciji.

Prvorojenka

Vile rojenice so se zgledale pri družini Mr. in Mrs. Joe Pakj ter pustile v spomin zalo hčerko prvorojenke, kateri so dali ime Carol Ann. Dekliško ime matere je bilo Josephine Virginia Shvitz, ter je hči poznane družine Mr. in Mrs. Joe Shvitz, R. F. D. 2, Ross Rd., So. Madison, O. Mati in deklica se nahajata v Glenville bolnišnici ter se dobro počutita. — Naše čestitke!

Na dopust pride

V petek bo prišel na dopust za štiri dni Joseph Dodich, sin Mr. in Mrs. Joseph Dodich, 15901 Corsica Ave. Premeščen je bil iz Scott Field, Ill. v Atlantia City, N. Y., kamor bo odšel po dopustu. Prijatelji ga bodo lahko obiskali.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE - HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Cleveland in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

KAJ NAJ TO POMENI?

Dne 12. novembra 1942—to je natančno pet dni potem, ko je pričela ameriška armada svojo briljantno ofenzivo proti Hitlerjevemu osišču v Afriki, katera ofenziva ima biti predhodnica tolikanj potrebne druge fronte v Evropi, je govoril Slobodan Jovanović, predsednik jugoslovanske vlade v Londonu, po radiu, v katerem govoru je rekel med drugim tudi sledeče:

"V imenu kraljevske vlade (jugoslovanske) vas opozarjam, posebno Srbe, da ne pričnete predčasne akcije, kajti usodni čas za vas še ni napočil. General Mihajlović in mi tukaj ne bomo prezrili prilike ter vas bomo pozvali na boj takoj, čim ta čas napoči. Nepremišljene in nepovezane akcije bi povzročile samo nepotrebne žrtve, ki v tem trenutku ne bi koristile zaveznikom. Bodite strpni in čakajte znaka, katerega vam bodo dali načelnik štaba vrhovne komande, armadni general Draža Mihajlović, naše vrhovno poveljstvo in naši oficirji, ki poveljujejo odredom jugoslovanske armade v naši domovini."

Če bi govoril tako po radiu general Nedić ter pozival Jugoslovane, zlasti Srbe, naj počakajo in se ne bore proti okupatorskim silam, bi se temu ne čudili, toda ker je govoril tako Slobodan Jovanović, predsednik jugoslovanske vlade, pa postaja stvar nekoliko sumljiva.

V Jugoslaviji se že polnih osemnajst mesecev bije osvobodilna vojna proti osiškim okupatorjem in narodnim izdajicam, vojna, v kateri se udejstvuje stotisoče najboljših sinov Jugoslavije—Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Ali je mogoče, da ministrski predsednik jugoslovanske vlade ne ve za to osvobodilno vojno v Jugoslaviji? Ne, to ni mogoče, saj ve zanj ves svet. In kljub temu apelira jugoslovanski premier po radiu na jugoslovansko ljudstvo, naj se varuje "preuranjene akcije," ker bi taka "akcija izzvala samo nepotrebne žrtve, ki v tem trenutku ne bi koristile našim zaveznikom..."

Jugoslovanski premier poziva Jugoslovane, naj opuste borbo proti okupatorjem sedaj, ko je ameriška armada prešla v ofenzivo v Afriki in ko se vrše priprave za naval v Evropo in za ofenzivo v samo srce fašistične osi—v nacijsko Nemčijo.

Kako, da borba Jugoslavije v sedanjih časih ne bi koristila zaveznikom? Kdaj pa bi jim mogla bolj koristiti? In če ne bi koristila zaveznikom, komu bi koristila? Ali morda Hitlerju? Ali predsedniku jugoslovanske vlade ni znano, da je bila borba partizanske armade tekom preteklih sedemnajstih mesecev v neprecenljivo pomoč Sovjetski Rusiji, ki je polnih sedemnajst mesecev sama držala fronto vsega človeštva in sama branila civilizacijo sveta? Ali premierju Jovanoviću ni znano, da je bil Hitler prisiljen zaradi junaške borbe jugoslovanskega ljudstva obdržati v Jugoslaviji mnogo svojih divizij, ki so mu bile in so mu še krvavo potrebne na ruski in zdaj tudi na afriški fronti? Ali zadržanje Hitlerjevih divizij in divizij njegovih rumunskih, madžarskih in bolgarskih satelitov ni bilo v korist Rusiji in ostalim zaveznikiškim narodom? Vsakdo ve, da je tvorilo držanje teh nacijskih in fašističnih divizij v Jugoslaviji največji doprinos, ki ga je mogel dati jugoslovanski narod skupni borbi zaveznikiških narodov, samo kraljevska vlada v Londonu tega ne ve... Morda...

Ker premier Jovanović poziva ljudstvo, naj se ne prenažli in ne bori, dokler mu general Mihajlović ne da znaka, s tem nehoti priznava, da general Mihajlović ne vodi sedaj nikake narodne osvobodilne borbe proti fašističnim nasilnikom in tlačiteljem našega naroda. Kako naj vodi Mihajlović borbo jugoslovanskega ljudstva, ko je jugoslovanska vlada proti tej borbi, general Mihajlović pa je član te vlade?!

UREDNIKOVA POŠTA

Svobodomiselnih Slovencev vabimo

Cleveland, Ohio. — Društvo Svobodomiselnih Slovencev št. 2, S. D. Z. priredi v soboto, 5. decembra plesno veselico v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

Vabimo občinstvo in članstvo, da se v obilnem številu odzove našemu vabilu in se udeležite, da se skupno povesele in pozabavamo, da saj za en večer pozabimo naše skrbi in težave. Naše kuharice nam jamčijo, da bomo zadovoljni z njih postrežbo. Imele bodo "čikence" in "Roast Beef" in še dobro prikuho zraven ter pristno domačo potico.

Za suha grla bomo pa imele urne in izvežbane natakariče, ki bodo vsem postregle z izvrstno kapljico.

In kaj še? Prišel bo Miklavž, ki bo dobrim in pridnim delil lepa darila. Parkelj bo tudi prišel, on bo pa samo ogledal kdo bo dovolj neubogljiv in hudoben, da ga bo odpeljal kam. To je pa tajnost, ker on ne pove kam.

Za plesalželjne bomo imele našega Johna Pecona, ki zaigra na take strune, da bo vse plesalo, mlado in staro — pa saj nismo stari, samo dolgo smo na svetu.

Torej, sedaj veste, da bo prav prijetno. Upam, da boste šli zadovoljnih obrazov domov. — Začetek ob 7. uri zvečer.

Vljudno vabimo vas vse!

Tončka Jevnik,
članica.

Miklavž bo nosil

Cleveland, Ohio. — V Slovenskem narodnem domu smo doživeli že marsikatero lepo uro duševnega užitka pri različnih prireditvah, ki nam jih nudijo zbori in društva.

Prihodnjo soboto pa priredi društvo "Svobodomiselnih Slovencev" št. 2 S. D. Z. različno zabavo, ki bo spojena s plesom in prosto zabavo v prizidku, z dobrimi okrepčili in Miklavž bo prinesel darila.

Tudi parkelj bo tam prav tak, kot smo ga videli v domovini, ko smo bili majhni, ter pridni in poredni.

Torej je upati, da bo zabava spojena z času primernim razpoloženjem.

Poleg lepih in mičnih daril, ki jih bo delil Miklavž (samo pridnim), boste dve osebi dobili "Door prize" v obliki šopkov z pet in tremi dolarji "War Saving" znakami.

Pridite vse članice in člani ter vaši domači in prijatelji. Pridite vsi in vse. Naše članice bodo skušale najbolje, da boste postreženi.

Za društvo "Svobodomiselnih Slovencev", št. 2 S. D. Z.

N. K., predsednica

Vabilo

Cleveland, Ohio. — Ker je prihodnja seja društva Združenih bratje št. 26 S. N. P. J. dne 6. decembra naša glavna letna seja, tem potom vabim člane in članice, da se v največjem številu udeležijo. Vem, da smo bolj zaposleni kakor prejšnja leta, pa je vseeno naša dolžnost, da pridemo v večjem številu vsaj enkrat na leto na sejo in izvolimo odbor, da bo v ponos društva in obenem zmožen, pošten in zanesljiv.

Kakor običajno vsako leto, bomo imeli tudi letos razvedrilo in zabavo. Zvečer bo pa ples. Vabim člane in jih prijatelje, da bi se v največjem številu udeležili. Imeli bomo fino Vadbalo, vo godbo, kar se pa tiče drugih

dobrot pa tudi ne bo manjkalo. Vam vsem jamčim, da boste prijazno in točno postreženi.

Ker bo ravno na isti dan zaključil svoje zborovanje Slovenski narodni kongres, in če se katerim delegatom ali delegatijam ne bo mudilo domov, vas povabim na našo veselico v prijazni collinwoodski naselbini v spodnji dvorani S. D. D. na Waterloo Rd. Tudi vam bomo pokazali našo gostoljubnost, da boste šli domov v svoje naselbine z najlepšimi vtisi o naši metopoli.

Predno končam, pozdravljam delegate Slovenskega narodnega kongresa in vam želim na zborovanju mnogo uspeha, in da bi bilo prihodnje leto, ko se bomo zopet pripravljali na letne seje, to zverinsko klanje končano.

Torej na svidenje v nedeljo, 6. decembra v S. D. D.!

John Zaman, predsed.

Poročilo lokalnega odbora št. 4, JPO, SS

Sheboygan, Wisconsin. — Na prvi jesenski seji lokalnega odbora št. 4, JPO-SS je bila z velikim odobravanjem sprejeta sledeča resolucija:

"Lokalni odbor št. 4 JPO-SS v Sheboyganu, Wisconsin, katerega tvori enajst društev, izreka najlepšo zahvalo Mr. Janku N. Rogliju, bivšemu direktorju publicitete JPO-SS za njegove lepe članke, pisane v prilogi narodnemu pomožnemu fondu, katerega zbira ameriška Slovenija v pomoč revnim in zatiranim rojakom v stari domovini.

Zal nam je, da je sobrat Rogelj prenehal s svojim delom, ker narod pogreša njegovo iskreno in vzpodbudno besedo. Narod ve, da je s svojim obširnimi delom za našo pomožno akcijo imel mnogo truda, zato mu je v srcu hvaležen. Ker je pa v takih slučajih tudi javna beseda umestna, mu naš odbor v imenu vseh svojih društev izreka javno priznanje in zahvalo za njegov trud. Za odbor: Marie Prislund, predsednica; Johanna Mohar, tajnica; Martin Jelenc, blagajnik; Joseph Yeray, predlagatelj resolucije."

Odbor se najlepše zahvaljuje predsednici našega odbora Marie Prislund, ker se je potrudila in za Jugoslovanski pomožni sklad dobila \$500.00 od tukajšnje "Sheboygan County War Chest" organizacije. Posebno nas je zveselilo to darilo vsled tega, ker ga ni nihče pričakoval, ker je bila ta "War Chest" kampanja zaključena že pred 4-rimi meseci.

Naš odbor prav uspešno deluje že nad eno leto in pol v blagi namen pomagati revnim rojakom v stari domovini. Do sedaj smo blagajniku JPO-SS, Mr. Leo Jurjevcu v Chicago, poslali vsoto \$739.77. Ako pristojimo še gori imenovano vsoto \$500.00 ter vsoto \$52.00, katero je podružnica SZZ, št. 1 posebej poslala, je naša sheboyganska naselbina skupno prispevala v narodni pomožni fond \$1,321.77, kar je za našo majhno naselbino izredno visoka vsota.

Vse to se je lahko doseglo z lepim složnim sodelovanjem naših društev in njih vrlih zastopnikov, ki zaslužijo za svoje zanimanje vse priznanje.

Ostajam z narodnim pozdravom,

Johanna Mohar, tajnica in zapisničarica.

Partizani in Mihajlović

LOUIS ADAMIĆ

(Ponatis iz "Cankarjevega Glasnika")

V tem groznem položaju so zadnje jeseni zimo kmetje v nekaterih krajih organizirali protipartizanske čete, medtem ko so se drugi pridruževali partizanom, ali pa Mihajlovićevim četam. In v nekaterih slučajih je dobivalo to protipartizansko gibanje v Srbiji, ki je po svojem značaju moralo biti apizarsko, podporo Nedićevih izdajalcev, ki so na koncu konca bili identični z gestapovskimi ovaduhi in provokaterji.

Človek lahko imenuje to apizanje—sedaj izraz zaničevanja v Ameriki in Angliji. Toda to bi bilo preveč enostavno. Za vsem tem je bilo nekaj primitivnega in osnovnega, morda podobno človeškemu nagonu v megleni davnini, ko so se ljudje v skrajnem strahu pred rečmi, katerih niso mogli ne razumeti ne kontrolirati, obračali drug proti drugemu, začeli napadati in ubijati tiste, ki so jim bili najbližji, žrtvovali človeška bitja, da bi potolazili elemente in odvrnili jezo neznanih sil.

Proti koncu leta 1941 in ob začetku leta 1942 je ta nagon navedel nekatere ljudi v Srbiji na boj proti skupinam, s katerimi so imeli več skupnih interesov in ciljev kot s komur koli pod soncem. Kmečki protigerilci so pobili dosti partizanov. Nekateri so ujeli in mučili — ne da bi Jugoslavi bili okrutni ali nečloveški, ampak ker nekateri ljudje v svojem obupu niso mogli misliti na nič drugega kot da ustavijo osiško, maščevanje s preprečenjem gerilskih operacij proti skupnemu sovražniku.

Skratka, razvili sta se dve močni tendenci: ena, da se vodi boj zoper sovražnika, druga, da se odobrovolji. Prva je bila neprimerno močnejša in se je polastila najvažnejših ljudi.

Mihajlović pa se ni mogel odločiti. Niti najmanjšega dvoma ni, da se je boril proti osišču in mu prizadel ogromno škodo. Toda ni mu bilo mogoče, prezreti protigerilsko gibanje, dasi je uživalo podporo kvizlinga Nedića, kogar je sovražil z vso cinarsko družbo. Tudi ga ni mogel prezreti, ker je notranja klika njegove vlade v Londonu — ki ni bila nikdar odločno nasprotna Nediću in v svojem strastnem sovraštvu do sovjotov in partizanov včasih celo apizarska — dobivala kontrolo nad njim vsled njegove lojalnosti do vlade in kralja kot častnik.

Zelo krivično bi bilo reči, da je bil Mihajlović sam kdaj apizarski. Ne sme se pozabiti, da je bila njegova naloga — kot jo je on razumel — pripraviti premagano Jugoslavijo za dan zavezniške invazije, ki pride — kdaj?

To so nekateri pogledi na jugoslovansko tragedijo, ki se sedaj odigrava precej po Hitlerjevemu osnutku, ki je delo peklenske umetnosti, polno poznavanja posledic političnega razvoja v Jugoslaviji od leta 1918 do 1941 in polno presenetljivega znanja, kako izrabiti ta razvoj. Nekateri ameriški in angleški pisci, ki se štejejo za vsečake v balkanskih zadevah, navajajo te politične razmere kot dokaz brezupne razdvojenosti srbskega in hrvaškega naroda, ki ju je usoda vrgla v eno državo. Toda kar se je godilo v Jugoslaviji v 23 letih po zadnji vojni, je prav zelo podobno temu, kar je ameriški narod preživel od leta 1776 do približno 1875. Bil je trd, uporen bolj nove, dinamične in pester dežele za učinkovito ustavo, za postavo pravic in za edinstvo. Razlika je le v tem: jugoslovanski boj za civilizacijo je bil brezkončno kompliciran vsled vesoljne evropske zmede zadnjih treh desetletij in vsled posrednega in neposrednega tujege vmešavanja. Najprej je bil francoski in angleški "vpliv", pozneje pa nemški in italijanski pritisk; eden kakor drugi je bil vedno korupten, vedno na strani reakcije, vedno poslušajoč se najslabše vrste voditeljev, ki so od svoje strani pospeševali nasprotstvo med Srbi in Hrvati in ustvarjali ali dajali potuho slaboumnem in hudobcem, katerih se sedaj Hitler tako uspešno poslužuje za razplamčenje strasti v deželi, da bi jo mogel tem lože pogubiti.

To je jedro jugoslovanske tragedije. Toda v splošnem in v mnogih podrobnostih postaja to tragedija vse Evrope in vsega sveta, grozeča vsem, včevši Zedinjene države. Nikar ni treba misliti, da nima osiše enako do brega vpogleda v naše ameriške težave in slabosti kot jih je imelo v jugoslovanske. In tudi ni treba misliti, da jih ne bo znalo izrabiti, če ne dosežemo vojaške zmage, ali če ne najdemo poti za ustvaritev demokratskega sveta. Naciji ali njih nasledniki bodo znali razdvojiti Ameriko huje kot Jugoslavijo, kjer se je — zaradi pomanjkanja razumnosti in ciljev edinstvo tako zvanih združenih narodov — vršila prava civilna vojna. Ta civilna vojna je značilna in simbolična za vse, kar je negativnega in razočarljivega in zmedenega v nejasni

zadevi, za katero se mi Amerikanci pripravljamo, da se žrtvujemo na milijone.

Pravim, da je Mihajlović prav v središču krize protiosiškega sveta, ki kot celota nima nobenega vidnega cilja. Kar se sedaj godi okrog Mihajlovića, je pripisati glavno pomanjkanju združevalne ideje, enotnega vodstva in uspešnega vrhovnega poveljstva na naši strani. "Združeni narodi" je fraza, ki v resnici nikdar ni pomenila nič drugega kot osebe vlad onih dežel, katere je osiše napadlo ali jim grozi z napadom in njih večina je združena le v enem smislu — vsaka misli predvsem na svoje lastne interese.

Govori se o "ljudski vojni!" V Jugoslaviji je jasno, da se priprosto ljudstvo pokončuje vsled nenameravane sodelovanja med Hitlerjevo "tehniko razljudovanja" in nasprotujočimi si nameni sovjetske, angleške in jugoslovanske vlade, ki vse dobivajo gmočno in diplomatsko podporo iz Zedinjenih držav.

Nezadostno poučena publicistika je naredila iz Mihajlovića neke vrste nadčloveka, toda ta legenda zakriva le grozno moro Jugoslavije. Mihajlović ni nadčlovek, pač pa dober vojak po poklicu, človek nekoliko boljše kot srednje inteligence. Kot tak je delal napake, tudi resne. Dejstvo je, da je mnogo moč v Jugoslaviji, ki so tudi dobri podpisalo tožbe proti njemu, katere so preko Moskve prišle tudi v Ameriko. Vsaj eden njegovih prejšnjih visokih častnikov, o čigar postenju in idealizmu ni mogoče dvomiti, je zapustil Mihajlovića in se z delom njegovih čet pridružil partizanom. Mnogo nižjih je storilo enako. Med partizani v Sloveniji so katoliški duhovniki; enega izmed njih, zelo uglednega moža poznam osebno.

Sovjeti so navdihnili kampanjo proti Mihajloviću v komunističnem tisku. Na drugi strani je objavila New York Times (9. oktobra) poročilo iz Washingtona, da "je ameriška vlada dobila obvestila", očitno od jugoslovanske vlade v Londonu, da je ljudstvo v Jugoslaviji iztrebilo partizane, ki da so "sami zločinci, renegati in banditi" in komunisti, stalinisti in trockijevci iz Srbije, Sandžaka, Hercegovine, Črne Gore, Dalmacije, Like in Bosne. Timesovo poročilo naglašja, da ni zaradi Mihajlovića nobenih težav med rusko in jugoslovansko vlado. To ni resnično.

Nikakor ne dvomim, da so bili sovjetski komisariji v Jugoslaviji vsaj štiri mesece in da kontrolirajo partizanske sile. Njihova poročila, katera oddaja tajna radijska postaja "Svobodna Jugoslavija", o kateri trdijo Mihajlovićev propagandisti v tujini, da se nahaja v Italiji, ki pa je najbrže nekeje v balkanskih ali kavkaških hribih, podpisuje "vrhovno poveljstvo gerilske in prostovoljne armade v Jugoslaviji" in čisto so spojena s poročili sovjetskega vrhovnega poveljstva.

Skratka, med sovjeti in jugoslovansko vlado so globoki nesporazumi. Zadnja zagovarja Mihajlovića.

Ali podpira osiše? — Ako ne bi bila stvar tako kritična kot je, bi človek lahko skomiznil. Toda stvar je najresnejšega značaja. Kakor je bilo pred par leti v Španiji, tako se sedaj vse nemirne sile zbirajo v Jugoslaviji. Španija je bila vaja za drugo svetovno vojno. V Jugoslaviji se sedaj odigrava predigra za to, kar pričakuje tako zvane združene narode, če ne izdelamo prav kmalu dinamičnega državnitva, ki odpre pot demokratski bodočnosti za vsa ljudstva. In če pravim "mi", mislim s tem na ljudstva, ki stoje na fikijsko združenih narodov, ki pa se morejo napotiti v smeri demokracije le tedaj, če prevzame vodstvo ameriško ljudstvo po svoji volji.

Ali je Mihajlović na strani osiše? "Da" ali "ne" — vsak teh odgovorov bi bil nepošten. Ne "da", ne "ne" ne pomeni mnogo. Vse v tej vojni je relativno. Nič ni gotovega, nič ni jasnega.

Dokumenti, ki so mi bili dostopni, ki se pa sedaj ne morejo objaviti, kažejo, da je bil tisti veliki problem, ki sedaj vznemirja vodilne združene narode zadnjih štirinajst mesecev Mihajlovićeva vsakdanja hrana. Problem je v glavnem v tem, da so tri ideje o načinu življenja v boju po vsem svetu:

1. Demokracija, ki je v mnogih važnih pogledih le demokracija po imenu — nekakšna obljuba — in je zaradi tega v strahu pred drugima dvema.

2. Revolucijonarni komunizem, ki je preveliko poenostavljeno človeškega problema. V političnem procesu je totalitaren; za demokracijo, kakršna je, nima nobenega spoštovanja; trd je, prebrisani in rovarski in ima silen pogum, ki ugaja mnogim tu in tam in povsod, ki sicer niso komunisti.

(Nadaljevanje na 3. strani)

★ Kupujte vojne bonde! ★

PARTIZANI IN MIHAJLOVIČ

(Nadaljevanje z 2. strani)

3. Nazivem ali fašizem, ki je protirevo-
naren, proti vsemu, proti demokraciji
proti komunizmu, oborožen z vso brutal-
nostjo, sledeč slepemu razdirajočemu nago-
nu, ki izvira poglavito iz neuspešnosti in ne-
rešnosti.

Mihajlovič, ki se je znašel v tej trikotni
in je poskušal, postaviti se na stran de-
mokratije, je hitro prosl svojo vlado v Lon-
donu, naj stori kaj, da bi sovjetska vlada
stavila partizanske napade nanj.

Toda jugoslovanska vlada v tujini je po-
beležena neuspešnost. V isti zagati se nahaja
večinoma vse vlade v izgnanstvu. Sestava
je večinoma iz oseb, ki so simboli vse ev-
ropske nesposobnosti, katera je postala očitna
med 1937 do 1940. Na vsem svetu ni skupi-
ne, zmetane skupaj za kakršen koli namen, ki
bilo tako neenotna in nesposobna kot je ju-
goslovanska vlada v izgnanstvu. Njene klike
prepirajo o rečeh, ki so čisto brez pomena.
Kot celota morda ne bi bila tako nespo-
soba, če ne bi živela v politični praznini v
Londonu, kjer je ujetnica angleške vlade. Z
velikimi izgnanimi skupinami je popolnoma
izbrisala britsko kontrolo in cenzuro. Brez angle-
skega odobrenja se ne more ganiti in njena
dejavna podrejenost sega tako daleč, da se
ni storiti kakšen korak v rečeh, s katerimi
gospoda Churchill in Eden — kot se je več-
krat pozneje pokazalo — popolnoma strinja.

Mihajlovič ima brezžičen aparat, ki so ga
vzeli prinesli v deželo. Ta aparat je v ro-
angleškega inteligentnega častnika in Mi-
hajlovič se ga ne more posluževati za zvezo s
svojo vlado, razen s posredovanjem tega čast-
nika, ki je na ta način Mihajloviču predpo-
vijen in z odobrenjem cenzorja v Londonu,
je stvarno predpostavljen jugoslovanske-
ministrskemu predsedniku in zunanjemu
ministru. Zatorej je bilo naravno, ko je Mi-
hajlovič prosil, da bi sovjetska vlada poma-
la, končati bratomorni boj v Jugoslaviji,
se je jugoslovanska vlada obrnila do an-
gleškega zunanjega ministrstva. Stvar se je
vlačila cele dolge mesece in ves ta čas
Mihajlovič pošiljal bolj in bolj obupne ape-
le.

Končno letošnjega februarja je dala
sovjetska vlada jugoslovanski vladi razume-
da nima nobenega opravka s partizani v
Jugoslaviji. Če je med njimi in Mihajlovičem
nasprotja, je to čisto jugoslovanska za-
neta. Na namigavanje, da vodijo partizane
komunisti, člani tretje internacionale, je
Mihajlovič sovjetskega zunanjega urada odgovo-
dal se tudi to sovjetov nič ne tiče, češ da
Mihajlovič v Kominterni nobenega glasu. Skrat-
ko sovjetska zveza je diplomatsko zopet
"neumno" ravnala.

Mihajlovič sam je poskusil, doseči kak-
šen razum s partizani. Podtalne-partizanske
organizacije, ki so mi prišle v roke, obsegajo
v korenpondence med Mihajlovičem in
partizanskimi voditelji. Ta razodeva ogromne
človeške težave, pred katerimi so stali oni in
Mihajlovič — za poskus — pod njegovo po-
pisno — za poskus — pod njegovo po-
pisno, a pridržali so si veliko neodvisnost
je. To seveda ni uspelo.

V enem svojih poročil je dejal Mihajlo-
vič, da bi pozdravil nepristransko komisijo —
sestavljeno iz angleških, amerikan-
skih in ruskih častnikov — ki naj bi razmo-
njela njegove težave. Taka komisija nikdar ni
prišla.

Položaj se je trajno slabšal. Mihajlovič
je bil od svoje vlade nobene dejanske po-
moči. Tako se je šest mesecev trudil, preden
je kvizlingu Nediću odvzela generalski
in jugoslovanski armadi. Notranja nazad-
nina klika v jugoslovanski vladi se je son-
ila Mihajlovičevi slavi in mu je pogostoma
delala tudi zmage, ki so bile v resnici par-
tizansko delo, v splošnem pa je storila vse na
neumni način, da bi ga bolj nahujskala
partizane. S tem, da ga je povišala za
generala in imenovala za vojnega ministra, ga
je ukenila, da ne more sam naravnost
biti ljudstvu. Vsa oblast, katero uživa in
na kaj političnega pomena je v tem, da
konfiscirati lastnino, pobirati davke in
v Londonu, da zasluži smrt.

Naposled je Mihajlovič postal duševno
neuporaben za obširne operacije pro-
partizanom, katere je vodil zadnje pomlad
v Italiji. Nameraval je, očistiti deželo od
svoje armade — ne z narodom — je
bil ta uspeh v Srbiji in morda še v kak-
drugem kraju. Mnogo podlage ima tr-
da, da je v tej kampanji par njegovih čast-
nikov (eden, po imenu Dangić, ki je prej bil
bandarmerije in ga je jugoslovanska
vlada odklovala) sprejelo ponudbo sodelova-
nja s partizanskimi poveljniki. Poročila,
da je dosegla Ameriko, ne pravijo, niti ne na-
vešajo, da je Mihajlovič vedel o tem, ali
da drugi strani imajo Rusi ali komunisti
tega stališča dovolj razloga za obdolži-

tev, da služi Mihajlovičovo postopanje v Ju-
goslaviji očišči. Prav tako je z njegovega sta-
lišča mogoče, da so njegove ponovne obtožbe,
češ da ima očišče korist od partizanskega po-
stopanja opravljene.

Mogoče je tudi, da je imel Mihajlovič —
ne glede na Dangića — dolgo resne sitnosti v
vrhovnem poveljstvu; nekateri njegovi čast-
niki so, potegnjeni v vrtinec fantastične situa-
cije lahko storili reči, ki bi se lahko smatrale
za izdajstvo ali pa vsaj za poostreitev njego-
vih odnošajev s partizani.

Sam imam občutek, da je treba počakati
s sodbo o Mihajloviču kakor skoraj o vsem.
Ti križi in težave se morejo tehtati le kot čelo-
ta.

Zdi se, da je bila Rusija letošnjega maja
pripravljena na sodelovanje z jugoslovansko
vlado. Preden je prišel v Washington, je so-
vjetski zunanji komisar Molotov v Londonu
predlagal jugoslovanskemu zunanjemu mini-
stru Momčilu Ninčiču pogodbo. Ta ponudba
je zbegala Ninčiča, ki je prikazen iz pretek-
losti. V glavo mu je moralo šiniti vprašanje,
kaj bi rekli Angleži! Torej ni sprejel ponud-
be. Potem, ko je na njegovo začudenje An-
glija sama in Čehoslovaška naredila pogodbo
s sovjeti, je skušal, ko se je Molotov vrnil iz
Washingtona, nanovo načeti vprašanje. Te-
daj pa Molotov ni bil več pri volji.

Kmalu nato je komunistični tisk napadel
Mihajloviča. Meseca avgusta je sovjetska vla-
da naslovila ostro vprašanje na jugoslovansko
vlado: Zakaj se Mihajlovič bojuje proti
partizanom? S tem je sovjetska vlada izpre-
menila svoje prejšnje stališče, da se je civil-
na vojna v Jugoslaviji nič ne tiče. Jugoslo-
vanska vlada se je v svojem odgovoru sklice-
vala na Mihajloviča, češ da so partizani veči-
noma zločinci in da jih pokončuje razburje-
no ljudstvo samo.

Ob tem je diplomacija obtičala. Zgodaj
meseca oktobra je jugoslovanska vlada izde-
lala "belo knjigo", ki je prišla raznim ljudem
pred oči in postavljala to vlado v zelo slabo luč.
Razodeva, da je popolnoma bankrotna in da
sta ona in Mihajlovič čisto v oblasti Angle-
žev.

Zdi se mi, da je ta odvisnost velevažna za
rusko mišljenje o Jugoslaviji. Ne dvomim, da
je tiskovna kampanja proti Mihajloviču v
resnici protiangleška in tudi protiameriška,
kolikor mislijo sovjeti, da odobravamo angle-
ške namene za povojno Evropo. Prepričan
sem, da govore partizani v Jugoslaviji o Mi-
hajloviču kot angleškem služabniku, prav ta-
ko kot verjame Mihajlovič, da oni v prvi vr-
sti služijo Rusiji.

Gotovo je tudi, da želi Rusija dobiti kon-
trollo nad jugoslovanskim bojiščem s pomoč-
jo partizanskega aparata. Ona hoče, da se ak-
tivni odpor nadaljuje in čuti, da se v tem ozi-
ru lahko zanaša na partizane. Ona hoče, da
ostane 33 osiščnih divizij, ki so v Jugoslaviji
tam, kjer so in misli, da so partizani najbolj-
še sredstvo za to.

Toda Mihajlovič igra še vedno veliko vlo-
go. On ima še vedno znatne moči in dokaj pod-
pore od tistega ljudstva, ki bi rajše čakalo
na angleško-amerikansko invazijo, medtem pa
na kak način odvrnilo naci-fašistični srd. Lah-
ko se zgodi, da prizadene osišču še veliko ško-
de, če ne bo prej zapleten v civilno vojno na
najširši podlagi, ki bi ga utegnila uničiti, če
ne uniči on partizanov.

Na vsakem koncu in kraju je kakšen
"če".

Toda zdi se, da je neposredna bodočnost
— če ne izbruhne civilna vojna — naklonjena
partizanom in sicer ne le, če jih podpre Rusi-
ja. Dasi prevladuje pri nekaterih ljudeh raz-
položenje za čakanje na invazijo, dotlej pa za
pasivnost, verujejo mladi, najodločnejši in
najsposobnejši, da je še največ upanja za
ohranitev narodnega življenja, če gredo v hri-
be, v gozdove in če se bojujejo. To se strinja
tudi s starodavno tradicijo. To ne pomeni, da
hočejo ti ljudje prevladanje komunizma.
Prav gotovo ne. Pomeni pa, da jih je več in
več prignanih tako daleč, da jim ne preostaja
nič drugega. Oni vidijo, da Mihajlovič drži,
kar ima in čaka, da je bolj navezan na pre-
teklost kot na bodočnost, zlasti ker je del oka-
menele vlade in pod angleško kontrolo...

Partizani, ki se imenujejo tudi "Osvobo-
ditna fronta", so veliko močnejši kot je vladi
v izgnanstvu ljubo, da bi se vedelo. Ne vem,
kako se more njih moč primerjati z Mihajlo-
vičev. Mogoče, da so približno enako močni,
dasi trdijo viri, ki niso Mihajloviču naklonje-
ni, da imajo tristo tisoč mož pod orožjem. Pač
pa je dejstvo, da kontrolirajo partizani vso
"italijansko" Slovenijo izveniši večja mesta,
kjer imajo fašisti močne garnizije. V zad-
njem času so izvršili krepke vpade v Italijo.
Napadli so več vlakov, na katerih so se Slo-
vencei vozili na prisilno delo ali v koncentra-
cijske taborne v Italiji in so osvobodili jetnike,
ki so se jim potem pridružili. Na svoji strani
imajo vse slovensko in hrvaško prebivalstvo
v tržaškem primorju in v Istri, krajih, ki so
bili od leta 1918 pod Italijo, kajti Rusija je
edina sila, ki se je doslej izrekla za osvobod-
itev teh krajev izpod italijanske oblasti in za
njih priključitev k bodoči Jugoslaviji.

(Dalje prihodnjič)

NAPOLEONOVA TAJNA LJUBEZEN

Zgodovinski roman

Krepko zavil v svoj plašč, je
stopal po pesku drevoreda. Za
okni hiše so sijale luči, edina
svetloba v tej noči brez zvezd.
Foucheju se je zdela, da vidi,
kako se vse spoštljivo gnete
okrog Marije Walewske; to je
bilo znamenje njene skorajšnje
zmage...

Ničesar noče vedeti o njem!
Prav... Pokaže ji, tej ponosni
Poljakini in vsem, ki se s ce-
nenim dobrikanjem prikuplja-
jo njeni vzhajajoči zvezdi da ne
more nihče brez kazni izzvati
Foucheja. Ne pozna ga še, ne
ve še, česa je zmožen in s kak-
šnimi nepričakovanimi, prese-
netljivimi obrati se je še vselej
znal maščevati. Niti ne sanja
se ji, kako bogat je z domisleki,
zmerom nared, da postavi nov
načrt na mesto prejšnjega, če
mu ta izpodleti. Ne pozna še
moči njegove volje, ki ga ni ni-
koli pustila na cedilu, niti v
najhujših trenutkih ne, ko bi
bil vsak drug izgubil pogum.
Morda ga ima za poraženega
in razoroženega... Ali se mo-
ti! Ubogo dete! Kaj pomeni
Marija Walewska za moža, ki
je Robespierre, ko ga je bil ta
izvzel iz zakona, v dveh dneh
strmoglavil in predal krvniku!

bala h koncu. Knežinja Pavlina
je pravkar klicala zadnje šte-
vilke. Marija Walewska je se-
dela za Napoleonom ter ga opa-
zovala pri igri. Vsaka sled neje-
volje ji je bila izginila z izrazi-
tega, nežnega obličja. In ko se
je Fouche spet pokazal blizu
nje, nikakor ni bila hladna pro-
ti njemu. V prirojeni dobroti
si je celo očitala, da je bila ne-
prijazna proti možu, ki se je
sicer ukvarjal z napačnimi raču-
ni, a je bil vendar dolgo časa
tako ustrežljiv in dober do
nje. Ne sluteč grenkobe, ki je
navdajala Foucheja, ga je ne-
kajkrat ogovorila.

Kmalu je Napoleon vstal. Po-
gledal je na uro in rekel:

"Takoj bo enajst. Naročite
voz, Ornano. Vojvoda Otrant-
ski, midva še — pokramljava:
spremite me."

Fouche se je priklonil. Zarek
upanja ga je izpreletel. Ali se
mu je hotela sreča še enkrat
nasmehnuti?

(Dalje prihodnjič)

Mali oglasi

Izurjeni operatorji

BORING MILLS
(Horizontal in Vertical)
VELIKIH STRUGALNIKIH
Plača na uro, poleg "overtime."
Če ste sedaj zaposleni pri obrambnem
delu, se ne priključite.

Wellman Engineering

7000 CENTRAL

Prodaja se

delikatno trgovino, kjer se
prodaja tudi slaščice in cigare.
Nahaja se poleg velike šole in
jamči se \$600 tedenskega pro-
meta. Poleg je stanovanje s 5
sobami. Nizka najemnina. Ni e-
nake trgovine v razdalji 3 milj.
— Zglasite se samo med 2. in 3.
uro popoldne na 15116 Lake
Shore Blvd.

Ženske

dobijo delo za čiščenje ura-
dov ob večerih. Uradi se naha-
jajo v okolici E. 140 St. in St.
Clair Ave. Plača 50 centov na
uro. Morate biti državljanke. —
Za podrobnosti pokličite CHER-
ry 6992.

REVMAČNE BOLEČINE?

Dožite dolgotrajno, prijetno toplotno s Pain-
Expellerjem — čudovitim mazilom. Nad 15
milijonov prodanih steklenic je dokaz njegove
dobre delnosti. Zabeležite pravi
Pain-Expeller s Sidomna žkatič.

PAIN-EXPELLER

Društvo Združeni bratje

ST. 26 S. N. P. J.
priredi
plesno veselico
v nedeljo, 6. dec.
v SDD, Waterloo Rd.
Igral bo Vadnalov orkester.

VELIKA IZBIRA moških in deških BOŽIČNIH DARIL

Moške Van Hausen
srajce 2.25

Moški Wilson
klobuki 3.95

Moški žepni robci v
zaboju, 3 za 75c

Deške Royal hlače
2.95 do 4.95

Moški jopiči 1.98 do 6.95

Moške kravate 50c 65c
\$1.00 \$1.50 \$2.00

Moški in deški
Mackinaws 8.95

Deški Lumberjacks 4.95

John Močnik

Moška oprava in krojačnica
772 E. 185 St.
IV. 4154

CHRISTMAS SEALS

Yule 1942
MERRY CHRISTMAS!

.... Protect Your Home
from Tuberculosis

RED-ITCHY-SCALY ECZEMA

Effective Home Treatment
Promptly Relieves Torture!
First applications of wonderful sooth-
ing medicated Zemo—a doctor's formula—
promptly relieve the intense itch-
ing, soreness and start at once to help
heat the red, scaly skin. Amazingly suc-
cessful for over 30 years! First trial of
marvelous clean, stainless liquid Zemo
convincing. All drug
stores. Only 35¢.

ZEMO

THE MAY CO.

Mi dajemo in izmenjavamo
Eagle znamke

PARAGON

ČRNI SUEDE PUMPS

S krasnimi okraševalnimi detajli
v prijetnih modah za vsako nošo

Izključno pri
The May Company 4.98

"Beatrice" z nabranim "faillie ro-
sette" okraskom na koncu. 4.98

"Rita" "patent-piped buckle," ki nu-
di ljubko modo. 4.98

"Zelda" z zlato-barvnimi žebelnimi
glavicami, ki krasijo jezik čevlja. 4.98

"Chickie" z "faillie-in-suede pin-
wheel" in "faillie platform" pod-
plati. 4.98

THE MAY COMPANY... ŽENSKI ČEVLJI
... TRETJE NADSTROPJE

DEKLIŠKI BOW ČEVLJI

Regularna 1.48 vrednost

Čevlji z odprtimi konci; rayon blago... okrašeni z
čednimi trakovi. V živo rdeči ali temno rdeči barvi,
lepo pristojajo in so primerni ko počivate ali ste pri
učenju. Z gladkimi podplati, s katerimi lahko in tiho
hodite. Mere 4 do 8.

DEKLIŠKI ČEVLJI... DRUGO NADSTROPJE

Božična darila

Pri Norwood Appliance vam nudijo lepo izbiro
raznih električnih predmetov, kateri so zelo prak-
tični za božično darilo.

Imajo tudi lepo izbiro raznega pohištva za vaš
dom po najnižjih cenah.

Kupite sedaj, dakler imamo še lepo izbiro.

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE

6104 St. Clair Ave. 819 E. 185th St.

John Močnik

Moška oprava in krojačnica
772 E. 185 St.
IV. 4154

CHRISTMAS SEALS

Yule 1942
MERRY CHRISTMAS!

.... Protect Your Home
from Tuberculosis

RED-ITCHY-SCALY ECZEMA

Effective Home Treatment
Promptly Relieves Torture!
First applications of wonderful sooth-
ing medicated Zemo—a doctor's formula—
promptly relieve the intense itch-
ing, soreness and start at once to help
heat the red, scaly skin. Amazingly suc-
cessful for over 30 years! First trial of
marvelous clean, stainless liquid Zemo
convincing. All drug
stores. Only 35¢.

ZEMO

